

15 octombrie

Jules Massenet – Meditație din opera Thais (Alexandru Tomescu – vioară și Sînziana Mircea – pian)

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost celebra Meditație din opera Thais de Jules Massenet, în interpretarea violonistului Alexandru Tomescu, ambasador al proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, și a tinerei pianiste Sînziana Mircea, cea care l-a însoțit pe Alexandru Tomescu în cadrul turneului Stradivarius, ediția 2017.

Meditația din opera Thais este una dintre cele mai cunoscute miniaturi dedicate viorii din întreaga istorie a muzicii – o mostră a romantismului francez specific secolului al XIX-lea. Opera din care face parte se cântă astăzi foarte rar, însă Meditația este una dintre piesele care apar și astăzi frecvent în repertoriul marilor violoniști. În original pentru vioară și orchestră, lucrarea este un antract între două scene ale actului al doilea din opera Thais, despărțind momentul când un călugăr încearcă să o convingă pe curtezana Thais să se dedice lui Dumnezeu, și decizia acesteia, de renunțare la viața ei hedonistă. Este bine de știut și că Jules Massenet a fost una dintre figurile componistice cu cea mai mare influență în Franța, în a doua parte a secolului al XIX-lea – autor, mai ales de opere, genul cel mai îndrăgit de publicul parizian al timpului. Cele mai cunoscute partituri semnate de Jules Massenet în genul teatrului liric sunt Manon și Werther.

Numiți cele mai cunoscute opere semnate de Jules Massenet

Manon și Werther

Thais și Aurul Rinului

Astor Piazzolla – Libertango 3.06 (Yo Yo Ma – violoncel, Nestor Marconi – bandoneon, ansamblu) Sony 1997

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost una dintre cele mai cunoscute lucrări semnate de compozitorul-emblemă al Argentinei: Libertango de Astor Piazzolla. Interpretarea i-a aparținut celebrului violoncelist american YoYo Ma, acompaniat de un ansamblu în care s-a putut distinge sunetul inconfundabil al bandoneonului, instrument care seamănă ca formă cu acordeonul și este specific pentru Argentina și tango.

Ce este tangoul? Un dans născut la finalul secolului al XIX-lea în cartierele sărace de la granița dintre Argentina și Uruguay, un dans senzual în care se împletesc influențe venind din muzica europeană, dar și din cea sud-americană. Astor Piazzolla este compozitorul de muzică cultă care înglobează tangoul în lucrările sale; Astor Piazzolla a trăit între 1921 și 1992, a studiat la Paris și a fost sfătuit de profesorii săi să renunțe la a-și căuta inspirația în muzica europeană și să se îndrepte către tangoul din țara lui natală.

Astor Piazzolla este un compozitor argentinian care a trăit:

În secolul XIX

În secolul XX

22 octombrie

Claude Debussy – Preludiu la după-amiaza unui faun (Orchestra Teatrului Capitole din Toulouse, dirijor Michel Plasson) 10.38 EMI 2001

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Preludiu la după-amiaza unui faun de Claude Debussy, în interpretarea Orchestrei Teatrului Capitole din Toulouse, dirijor Michel Plasson.

Acest Preludiu la după-amiaza unui faun este o lucrare cu o importanță deosebită în istoria muzicii, pentru că este primul opus scris în stilul modern. Să reținem: istoria muzicii, ca și istoria omeniilor și a altor arte, este împărțită în mai multe epoci, definite de stilul, adică de caracteristicile comune ale lucrărilor muzicale compuse în acea perioadă. Cunoaștem stilul muzicii medievale, stilul renașcentist, apoi cel baroc, clasic, romantic, modern și în zilele noastre, cel contemporan.

Era anul 1894 când a avut loc premiera acestei lucrări care marchează apariția stilului impresionist în muzică. Denumirea acestui stil, care pune accent pe sugestie și culori, a fost preluată din pictură – primul tablou considerat a fi impresionist a fost realizat în 1872 de Claude Monet și se numea Impression, soleil levant. Cei doi mari reprezentanți ai impresionismului francez muzical au fost Claude Debussy și Maurice Ravel.

Cine sunt cei doi reprezentanți ai impresionismului francez muzical?

Jean Baptiste Lully și Jean Philippe Rameau

Claude Debussy și Maurice Ravel

Giacomo Puccini – aria Vissi d'arte din opera Tosca (Maria Slătinaru Nistor, Orchestra de Cameră Radio, dirijor Ludovic Bacs) st 13303 CD

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. În interpretarea sopranei Maria Slătinaru Nistor și a Orchestrei de Cameră Radio, condusă de Ludovic Bacs, ați ascultat una dintre cele mai cunoscute arii din creația italiană veristă – aria Vissi d'arte din opera Tosca de Giacomo Puccini, aria pe care o cântă în actul al doilea personajul principal, Tosca. Trebuie remarcat că premiera operei a avut loc în anul 1900, iar rolul principal a fost încredințat

atunci sopranei române Hariclea Darclee, una dintre cele mai de succes cântărețe ale timpului, cea care i-a și solicitat, de altfel, lui Puccini, să compună o arie pentru personajul pe care-l interpreta, exact această arie, Vissi d'arte.

Este momentul să vorbim aflăm ce înseamnă verismul, un stil muzical specific finalului de secol XIX și începutului de secol XX, care s-a manifestat în domeniul teatrului liric, preponderent italian. Vero înseamnă în limba italiană “adevărat”, verism face trimitere la libretele care doreau să înfățișeze scene din viață reală, în mod echivalent cu ceea ce scriitorii naturaliști realizau în volumele lor. Cel mai cunoscut și îndrăgit compozitor verist este Giacomo Puccini, ale cărui opere sunt și astăzi des interpretate pe scenele teatrelor lirice din întreaga lume – Boema, Tosca, Turandot, Madama Butterfly impresionează prin frumusețea liniilor melodice și a construcției muzicale, în general, dar și prin impactul subiectelor pe care le propun. În opera Tosca este relatată drama unui cuplu de îndrăgostiți: cântăreața de operă Floria Tosca și pictorul Mario Cavaradossi, într-o Romă a anului 1800.

Care a fost cântăreața română care a interpretat opera Tosca la premieră?

Angela Gheorghiu

Hariclea Darclee

29 octombrie

Charles Gounod – Corul soldaților din opera Faust (Corului Operei Naționale a Rinului, Orchestra Filarmonicii din Strasbourg, dirijor Alain Lombard) 5.56 Erato 1997

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost corul soldaților din opera Faust de Charles Gounod, în interpretarea Corului Operei Naționale a Rinului, a Orchestrei Filarmonicii din Strasbourg, dirijate de Alain Lombard.

Faust de Charles Gounod este exemplul perfect pentru a ilustra grand opera, tipul de operă specific romantismului francez de secol XIX. Opera Faust a fost prezentată în premieră în anul 1859. Grand opera avea ca specific dimensiunile ample, 4-5 acte, precum și puneri în scenă grandioase, cu numeroși artiști pe scenă și cu subiecte care făceau trimitere la istorie, de regulă. Corul soldaților din opera Faust a avut și o semnificație deosebită în mentalul francez – după 1871, când Franța pierduse războiul franco-prusac, acest cor era privit ca o a doua Marseillieză, vorbind despre chemarea la arme; publicul se ridica în picioare când asculta acest moment din actul al doilea al operei Faust.

Charles Gounod a fost un compozitor francez

Romantic

Baroc

Jacques Offenbach – Barcarola din Povestirile lui Hoffmann (Anna Netrebko, Elina Garanca, Orchestra Philharmonia din Praga, dirijor Emmanuel Villaume) 3.40 DG 2008

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost unul dintre cele mai cunoscute duete care s-au scris vreodată în istoria muzicii – Barcarola din opera Povestirile lui Hoffmann de Jacques Offenbach, în interpretarea a două dintre cele mai cunoscute cântărețe ale timpurilor noastre: soprana Anna Netrebko și mezzosoprana Elina Garanca, acompaniate de Orchestra Philharmonia din Praga, dirijor Emmanuel Villaume.

Jacques Offenbach, compozitor francez cu origini germane, a trăit între anii 1819-1880; a scris peste 100 de operete care s-au bucurat de mare succes și care se cântă și astăzi, dar și 2 opere, dintre care una, Povestirile lui Hoffmann, este în repertoriul curent al teatrelor lirice din întreaga lume. Barcarola deschide actul al III-lea și este considerată cea mai cunoscută și iubită barcarolă din întreaga istorie a muzicii culte. Barcarola este un gen care derivă din muzica populară italiană - cântecele intonate de gondolierii venețieni se numeau barcarole.

De unde este originară barcarola?

Roma

Veneția

5 noiembrie

Reluare 8 iunie 2015

Brediceanu, Tiberiu - Doina Stăncuței din scena lirică 'La seceriș'

Lya Hubic, Orchestra de Cameră Radio, dirijor Emanuel Elenescu

8 iunie 2015

1. Tiberiu Brediceanu – Doina Stancutei din scena lirică “La seceriș” (Lya Hubic radioman arhivă) 5.00 Orchestra de Cameră Radio, dirijor Emanuel Elenescu

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Doina Stăncuței din scena lirică La seceriș de Tiberiu Brediceanu, cu soprana Lya Hubic și Orchestra de Cameră Radio, dirijor Emanuel Elenescu. Născut în anul 1877 la Lugoj și stins din viață în 1968 la București, Tiberiu Brediceanu rămâne unul dintre cei mai importanți muzicieni români ai vremurilor sale, fondator principalelor instituții muzicale din Cluj și al Conservatorului Astra din Brașov. În calitate de compozitor rămâne tributar principiilor creatorilor români transilvăneni: punerea în lumină a muzicii tradiționale românești, lucrările sale sprijinind ideea unității naționale; stilul componistic al lui Tiberiu Brediceanu rămâne ancorat în aceleași principii și după 1918; de pildă, în anul 1936 are loc la Cluj premiera scenei lirice La seceriș de Tiberiu Brediceanu, icoană de la țară într-un act, cum apare notat pe partitură.

Ce stă la baza creației lui Tiberiu Brediceanu?

Folclorul românesc

Stilul clasic

Constantinescu, Paul - Olteneasca

Orchestra Națională Radio, dirijor George Georgescu

Reluare 9 martie 2015

Paul Constantinescu – Olteneasca (orchestra nationala radio, dirijor George Georgescu), radioman 3.34 radio x24522

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost piesa Olteneasca de Paul Constantinescu, într-o înregistrare realizată de Orchestra Națională Radio, condusă de George Georgescu. Un proeminent compozitor român din generația post-enesciană, Paul Constantinescu a scris piesa Olteneasca în anul 1949 – este un fericit exemplu de îmbinare a muzicii populare românești cu scriitura de tip simfonic, cu un element de culoare: în partitură au fost incluse secvențe solistice ale țambalului, care dă o notă de autenticitate în spirit folcloric.

Ce instrument inedit pentru orchestra simfonică poate fi ascultat în Olteneasca de Paul Constantinescu?

a.pianul

b.țambalul

12 noiembrie

Dimitrescu, Constantin - Dans țărănesc

Orchestra Nationala Radio, dirijor Paul Popescu

Reluare 5 octombrie 2015

Dans țărănesc C. Dimitrescu (Orchestra Nationala Radio, dirijor Paul Popescu) Radio st 34178
Radioman 2.59

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Dansul țărănesc de Constantin Dimitrescu, în interpretarea Orchestrei Naționale Radio, dirijor Paul Popescu.

Constantin Dimitrescu a fost unul dintre cei mai cunoscuți compozitori români din a doua jumătate a secolului al XIX-lea: a trăit între 1847 și 1928. Compozitor, dar nu numai: Constantin Dimitrescu a studiat și violoncelul la Paris, cu unul dintre virtuozii vremii, Auguste Franchomme. Întors la București, a fost angajat violoncelist în filarmonica bucureșteană, dar și în orchestra operei. A fost de asemenea și profesor de violoncel, dintre elevii săi iluștri remarcându-se numele lui George Georgescu, cel care avea să devină unul dintre cei mai importanți dirijori români din prima jumătate a secolului XX.

Constantin Dimitrescu este un exponent al romantismului în muzica românească, în lucrările sale găsim de deseori trimiteri la folclorul autohton, așa cum este și în cea mai cunoscută lucrare a sa, acest Dans țărănesc scris inițial pentru violoncel și pian.

În ce stil a scris Constantin Dimitrescu:

Baroc

Romantic

Dinicu, Grigoraș - Hora staccato și Theodor Rogalski - Joc din Ardeal

Orchestra Română de Tineret, dirijor Cristian Mandeal

REluare 1 dec 2014

1. Grigoraș Dinicu – Hora staccato și Theodor Rogalski – Joc din Ardeal (Orchestra Română de Tineret, dirijor Cristian Mandeal) 2.12+2.46

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. Au fost două celebre lucrări din repertoriul românesc – Hora staccato de Grigoraș Dinicu și Joc din Ardeal de Theodor Rogalski, ambele, inspirate de folclorul românesc și interpretate de una dintre cele mai iubite orchestre românești ale ultimilor ani: Orchestra Română de Tineret, condusă de Cristian Mandeal. “Hora staccato” este cea mai cunoscută lucrare scrisă de Grigoraș Dinicu, compozitor, dar și un virtuoz al vioarei; Theodor Rogalski este un cunoscut compozitor din generația post-enesciană, dar și dirijor - numele lui se leagă de crearea și dezvoltarea Orchestrei Naționale Radio, în anii 1930-1950.

Întrebare: Cine a fost Theodor Rogalski?

Compozitor

Compozitor și dirijor

19 noiembrie

Enescu, George - Rapsodia op.11 nr.1 în La Major

Orchestra Română de Tineret, dirijor Cristian Mandeal

Enescu, George - Lăutarul din Suita Impresii din copilărie

Alexandru Tomescu, vioară

4 mai 2015

1. George Enescu – Rapsodia op.11 nr.1 in La Major (Orchestra Romana de Tineret, dirijor Cristian Mandeal) 12.46 Radioman Radio 2012

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Rapsodia română op.11 nr.1 în La major de George Enescu, într-o interpretare semnată de Orchestra Română de Tineret, condusă de Cristian Mandeal. Aceasta este, probabil, cea mai cunoscută lucrare semnată de un compozitor român, la nivel mondial, devenind în felul acesta un simbol al creației românești în general. Este scrisă de George Enescu, cel care rămâne și astăzi, la peste 60 de ani de la moartea lui, cel mai important compozitor român al tuturor timpurilor – George Enescu s-a stins din viață în 4 mai 1955. Enescu a scris cele două rapsodii române op.11 în anul 1901 – avea 20 ani, terminase studiile de la Conservatorul din Paris și cunoscuse deja primul succes în calitate de compozitor, cu Poema română. Rapsodia I include teme din muzica populară românească, pe care Enescu le cunoștea din copilăria sa la țară, cea mai cunoscută fiind “Am un leu și vreau să-l beau” din debutul rapsodiei.

Când s-a stins din viață George Enescu?

4 mai 1955

19 august 1881

2. George Enescu – Lăutarul din Suita Impresii din copilărie (Alexandru Tomescu, vioara) st 91038 3.40 R 2008

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Lăutarul din Suita Impresii din copilărie de George Enescu, în interpretarea violonistului Alexandru Tomescu. Dacă Rapsodia română op.11 nr.1 este o creație inspirată de folclor a tânărului George Enescu, Suita Impresii din copilărie op.28 a fost scrisă în anul 1940, când Enescu avea deja 59 ani și un stil componistic bine definit. Prima parte din această suită pentru vioară și pian se intitulează Lăutarul; este o rememorare, prin ochii maturului, a chipului lăutarului din satul copilăriei. Această parte din Suita Impresii din copilărie este și una dintre piesele favorite de bis ale violoniștilor români.

În ce an a fost scrisă Suita Impresii din copilărie?

1940

1928

26 noiembrie

Ivanovici, Iosif - Valsul Valurile Dunării

Orchestra Națională Radio, dirijor Vakhtang Jordania

30 aprilie 2018

Iosif Ivanovici – Valsul Valurile Dunării (Orchestra Națională Radio, dirijor Vakhtang Jordania)

7.08 2004

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost valsul Valurile Dunării de Iosif Ivanovici, în interpretarea Orchestrei Naționale Radio, dirijor Vakhtang Jordania.

Cu siguranță, este una dintre cele mai cunoscute și des interpretate lucrări din repertoriul românesc: acest vals care rivalizează altă celebră lucrare, valsul Frumoasa Dunăre albastră de Johann Strauss fiul. Iosif Ivanovici s-a născut în anul 1845 la Timișoara, a devenit copil de trupă în fanfara regimentului din Galați, oraș în care a și trăit cea mai mare parte a vieții sale. S-a mutat la București în anul 1901 și a murit în anul 1902.

Valsul Valurile Dunării este cea mai cunoscută lucrare a sa, însă Iosif Ivanovici a scris în total peste 350 de opusuri, majoritatea, în genurile modă în saloanele secolului al XIX-lea – polci, valsuri, mazurci.

Cu ce lucrare a fost comparat deseori valsul Valurile Dunării

Valsul Frumoasa Dunăre albastră de Johann Strauss fiul

Valsul minutului de Frederic Chopin

Lipatti, Dinu - Concertino în stil clasic, partea I

Luiza Borac și Academy of Saint Martin in the Fields, dirijor Jaime Martin

13 noiembrie 2017

Dinu Lipatti – Concertino în stil clasic, partea I (Luiza Borac și Academy of Saint Martin in the Fields, dirijor Jaime Martin) 4.07 Avie 2012

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost prima parte din

Concertino în stil clasic de Dinu Lipatti, lucrare pentru pian și orchestră interpretată de Luiza Borac și Academy of Saint Martin in the Fields, dirijor Jaime Martin.

Luiza Borac, pianistă română care locuiește de mult timp în Germania, este una dintre cele mai cunoscute promotoare la nivel mondial a muzicii lui George Enescu și Dinu Lipatti, aceste două simboluri pentru cultura muzicală românească. Dinu Lipatti este recunoscut drept unul dintre cei mai mari pianiști ai secolului XX, nu doar în cultura românească, ci în cea universală. Ca și George Enescu, nașul său de botez, Dinu Lipatti a fost preocupat nu doar de interpretarea muzicală, ci și de compoziție, iar Concertino în stil clasic este una dintre cele mai cunoscute lucrări dintre puținele pe care a apucat să le scrie în scurta lui viață – Dinu Lipatti a trăit între 1917 și 1950 – doar 33 ani. Concertino în stil clasic a fost compus în anul 1936.

De ce trebuie să reținem numele lui Dinu Lipatti?

A fost unul dintre marii pianiști ai lumii; a fost și compozitor

A fost un compozitor român

3 decembrie

Drăgoi, Sabin - Colinda din Divertisment rustic

Orchestra de Cameră Radio, dirijor Cristian Brâncuși

Reluare 12 decembrie 2016 -2

Sabin Drăgoi – Colinda din Divertisment rustic 7.26 CD 4171 nr.7 (Orchestra de Cameră Radio, dirijor Cristian Brâncuși)

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Colinda din lucrarea Divertisment rustic de Sabin Drăgoi, în interpretarea Orchestrei de Cameră Radio, condusă de Cristian Brâncuși.

Care este colinda din această lucrare? O, ce veste minunată, pe care poate ați recunoscut-o deja. Însă în Divertismentul rustic, Sabin Drăgoi nu doar citează această lucrare, ci îi aduce noi valențe printr-un limbaj modern – Divertismentul rustic a fost scris în anul 1928. Colinda este prima parte a Divertismentului rustic, care cuprinde în total cinci părți.

Care este colinda citată în prima parte a Divertismentului rustic?

Astăzi s-a născut Hristos

O, ce veste minunată

Porumbescu, Ciprian - Balada pentru vioară și pian

Răzvan și Andreea Stoica

Reluare 1 decembrie 2014

Ciprian Porumbescu – Balada pentru vioară și pian (Răzvan și Andreea Stoica) 5.06

Radio România Muzical - proiectul Ascultă 5 minute de muzică clasică. A fost Balada pentru vioară și pian de Ciprian Porumbescu, una dintre cele mai cunoscute și mai îndrăgite lucrări din creația românească. A fost interpretată de toți marii violoniști români – înregistrarea pe care ați ascultat-o a fost realizată de Răzvan Stoica, un tânăr și foarte talentat violonist român care cântă pe o vioară Stradivarius. Alături de Răzvan, în această înregistrare, sora lui pianista Andreea Stoica. Ciprian Porumbescu rămâne unul dintre compozitorii români importanți ai secolului al XIX-lea: s-a născut și a activat în Bucovina, pe atunci, parte a imperiului Austro-Ungar, și a trăit doar 30 ani, între 1853 și 1883.

Întrebare: Cine este Ciprian Porumbescu?

Unul dintre cei mai importanți compozitori români ai secolului al XIX-lea

Unul dintre cei mai importanți compozitori români ai secolului XX

Carlos Gardel – Per una cabeza (Milos Karadaglic, orchestră), DG 2013

Franz Liszt – Tarantella, tabloul 3 din Venezia și Napoli, ciclul Ani de pelerinaj (Benjamin Grosvenor, pian) 9.05 Decca 2016

Frederic Chopin – Poloneza op.53 în La bemol major (Seong Jin Cho – pian) 7.23 DG 2015

Georges Bizet – Seguidilla din opera “Carmen” (Ruxandra Donose, Orchestra Națională Radio, dirijor Tiberiu Soare) 2.06 R 2014

Gustave Charpentier – Preludiu din Te Deum (Ansamblul Les Arts Florissants, dirijor William Christie) HM 2008 1.53

Wolfgang Amadeus Mozart – duetul Pappageno-Pappagena din opera “Flautul fermecat” (Cecilia Bartoli, Bryn Terfel, Orchestra Academiei Santa Cecilia din Roma, dirijor Myung Whun Chung) 2.01 Decca 2002

Arthur Honegger – Pacific 231

Johann Strauss tatăl – Marșul lui Radetzky

Beethoven – Coriolan și Egmont

Schubert – Rosamunda

Zirra – Capra cu trei iezi

Trăilescu – Motanul încălțat

Paul Constantinescu – Miorița

Santa Lucia – Pavarotti

Joy to the world

Franz Liszt - Rapsodia spaniola,

Dvorak – Simfonia a IX-a, partea 2

Serghei Prokofiev – Petrică și lupul